

Bo statut v gradbenem podjetju Lenart do 20. decembra pripravljen za javno razpravo?

V Gradbenem podjetju Lenart so med prvimi pri sestavi statuta delovne organizacije. Osnutek statuta bodo kmalu dali v javno razpravo delovnemu kolektivu in delavskemu svetu. Predsednik sindikalne podružnice tega podjetja, gradbeni tehnik **Branco Kos** nam je v obširnem razgovoru med drugim povedal.

Kako ste v statutu obdelali področje delitve in samoupravljanja?

Samoupravljanje smo obdelali po načelu, da delovni ljudje v delovni organizaciji uresničujejo samoupravne pravice s tem, da v skladu z ustavo, zakoni in statutom poverjajo določene funkcije upravljanja organom delovne organizacije, to je DS in UO ter ustreznim drugim organom upravljanja. Dalje tako, da na vsaki stopnji in v vseh fazah delovnega procesa, ki pomeni celoto, neposredno odločajo o vprašanih dela, o urejanju medsebojnih razmerij, o delitvi dohodka ter o drugih vprašanih, ki se tičejo njihovega položaja. Delitev dohodka smo v statutih obdelali tako, da samo uspeh dela posameznikov, delovnih enot in celotne delovne organizacije zagotavlja delovnim ljudem pravico do uživanja sadov svojega dela v razmerju z uspehi in prizadevanji. V statutu bomo področje delitve obdelali samo načelno, medtem ko bo konkretno to vprašanje obdelano v pravilnikih o delitvi dohodka. Statut bo samo podloga dolgoročne politike delitve.

V kolikšni meri bo vaš statut tudi vodilo za gospodarjenje v prihodnjih letih?

V zvezi s sedanjim položajem delovnega človeka v naši organizaciji smo ocenili doseženo raven razvoja podjetja, da bi se mogle jasneje izraziti naloge, ki jih bomo morali v prihodnje reševati. S statutom smo načrtali osnovne naloge nadaljnjega razvoja, ki bo podloga za konkretne ukrepe v tej smeri.

Mesto, ki ste ga v statutu določili družbeno političnim organizacijam?

V tej zvezi smo zapisali načelo, da se zaradi aktiviranja delovnih ljudi pri izvajanju pravic samoupravljanja, čim boljše gospodarjenja in čimboljše ureditve notranjih razmerij povezuje delovna organizacija z družbeno političnimi organizacijami kot so ZKS, ZMS in sindikat.

Do kdaj bo vaš statut pripravljen za javno razpravo?

Statut bo pripravljen za javno razpravo najkasneje do 20. decembra.

Domáce NOVICE

LETO III.
Štev. 24

Izdaja OBČINSKI ODBOR SZDL LENART
Lenart, 28. novembra 1963

Dvajset borbenih in uspešnih let je minulo od **II. zgodovinskega zasedanja AVNOJ-a v Jajcu**.

Na tem zasedanju so predstavniki jugoslovanskih narodov sprejeli dolekosežne sklepe:

Odlok o vrhovnem zakonodajnem in izvršilnem ljudskem predstavniškem organu Jugoslavije, odlok o izgradnji Jugoslavije na federativnem principu, odlok o odvzemu pravic zakoniti vladni stare jugoslovanske vladavine, sklep o prepovedi vrnitve kralju Petru v Jugoslavijo dokler se narodi Jugoslavije sami svobodno ne odločijo o družbenem redu, odlok o zaplembi okupatorjevega premoženja, potrdili so sklepe Kočevskega zbora — prvega slovenskega parlamenta in sprejeli druge pomembne sklepe in odločitve, ki so bili neposredni odraz stanja in volje vsega jugoslovanskega ljudstva.

Na predlog slovenske delegacije so vrhovnemu komandantu partizanskih odredov Jugoslavije za njegove neprecenljive zasluge nadeli častni naziv **maršal Jugoslavije**.

Ti odloki in sklepi pa so bili tudi temelj nadaljnje izgradnje ljudske oblasti in so privedli po osvoboditvi do realizacije Marxovega načela: **»Podjetja delavcem«**. Zaradi tega slavimo ta dan kot **Dan republike**, kar zaradi globoke zgodovinske pomembnosti tudi zasluži.

Resnica o naši borbi je naglo prodirala v svet. Nastajali so novi narodnoosvobodilni odbori. **Leto 1943 je narodnoosvobodilni boj zajel tudi skoraj vse območje Slovenskih gorc. Leto kasneje so narodnoosvobodilni odbori obstojali že v vsaki vasi.**

Izgradnja ljudske oblasti pri nas od prvega NOO, preko Kočevskega zbora in II. zasedanja AVNOJ-a pa do sprejetja prve pisane Ustave FLRJ januarja 1946 je edinstven primer, da si je neki majhen narod v jeku najtežjih življenjskih preizkušenj prvič v zgodovini organiziral lastno zgodovino in svobodno državo.

Prišla je svoboda. Kmalu so se rodili iz rok naših delavcev in strokovnjakov prvi giganti naše prve industrijske revolucije. Relativno naglo aktiviranje investicij je pomenilo 15-kratno povečanje proizvodnih sredstev, tirikratno povečanje potrošnje blaga. Naglo pa se je menjala tudi struktura prebivalstva. Odstotek kmečkega prebivalstva se je v Sloveniji zmanjšal od 70 na 50, kar je edinstveni primer. Ustavljeni so bili prvi pogoji za samoupravljanje, zato 1950 leta delavci prevzamejo upravljanje tovarn v svoje roke.

Letos, ko proslavljamo 20. letnico rojstva nove Jugoslavije, slavimo tudi rojstvo nove ustave delovnih množic, ljudi samih.

Nova ustava je rezultat velikih revolucionarnih pridobitev, dolgoletne borbe naših delovnih ljudi pod vodstvom Zveze komunistov in tovariša Tita.

Uporno in ponosno si utiramo pot med najrazvitejše industrijsko agrarne dežele. Dosledno vodimo miroljubno politiko in sodelujemo enakopravno z vsemj narodi, ki to želijo. Ni slučaj, da ima Jugoslavija častno mesto v organizaciji Združenih narodov, saj je mnogokrat pobudnik za urejanje enakopravnih odnosov med državami in narodi.

Naša pot v socializem ni lahka, vendar je dosledna in pogumna. Trdno in neomajno čuvamo pridobitve NOB, zahvalo in spomin izkazujemo vsem, ki so žrtvovali svoja življenja za **našo svobodo in socializem**.

Franjo Muršec

V zadnjih dneh je bilo na svetu mnogo razburljivih in pomembnih dogodkov. Naj začnemo z najbolj tragičnim, to je s smrtjo Johna F. Kennedyja, predsednika Združenih držav Amerike. 22. novembra so neznani atentatorji s tremi strelji ubili ameriškega predsednika v času, ko se je mudil v državi Teksas. Ko to pišemo, se atentatorji niso znani. Domnevajo pa, da so atentatorje vodili isti nagibi, kot je primer pri zastopavljanju črnškega prebivalstva na jugu Združenih držav Amerike. Predsednik Kennedy je bil najmlajši predsednik in v notranji ter v zunanji politiki tudi med najzmernejšimi. Zavzemal se je za razorožitev in mir na svetu. Bil je iniciator raznih akcij na mednarodnem področju, ki so služili učvrstitvi prijateljskih vezi med narodi, zlasti med Sovjetsko zvezo in tudi našo državo. Ubili so ga prav v času, ko je vse kazalo, da bodo odnosi med dvema vele-silama dosegli kvaliteto višjo raven. Ameriški predsednik se je zelo zavzemal za gospodarsko pomoč Jugoslaviji, čeprav je imel v tem pogledu mnogo nasprotnikov v Kongresu in senatu. Odločno se je zavzel tudi za likvidacijo rasne neenakopravnosti. S smrtjo Kennedyja je svet izgubil velikega državnika, ki mu gre velik delež za moskovski sporazum o prepovedi atomskih poizkusov. V petek 22. novembra je prispel v Jugoslavijo na uradni obisk Cheorche Cheorghiu Dej skupaj s člani romunske vlade. Predsednik Državnega sveta Ljudske republike Romunije je znan revolucionar iz časov pred drugo svetovno vojno. Zaradi revolucionarnega delovanja je bil tudi več let v zaporu.

Na razgovorih med našo vladno delegacijo, ki jo je vodil tov. Tito in romunsko pod vodstvom predsednika Deja so se še bolj utrdile dosedanje vezi med obema državama, ki že nekaj let sodelujeta zlasti na gospodarskem področju. Obe delegaciji sta se zavzeli za mir na svetu, kar je tembolj važno prav v času, ko so prvi rezultati boja za mir v svetu že vidni.

Pred nekaj dnevi je v Džakarti umrl za srčno kapjo prvi minister indonezijske vlade Dr. Džuanda. Z njegovo smrtjo je Jugoslavija izgubila dobrega prijatelja. Dr. Džuanda je bil pri nas večkrat na obisku in je naše do-sežke zelo cenil.

Zvezni in gospodarski zbor skupščine SFRJ sta razpravljala o osnutku družbenega plana za prihodnje leto. V gradivu o družbenem planu za prihodnje leto je dan poseben poudarek izvozu in uvozu, kajti kakor je bilo poudarjeno, naj izvoz pogojuje uvoz. Predvideva se tudi precejšen porast družbenega bruto dohodka in narodnega dohodka.

V Iraku je prišlo pred kratkim do državnega udara, ki ga je izvedel general Aref. Iz političnega življenja države so deloma izključili desne pripadnike stranke BASS in onemogočile delo na pol vojaške organizacije bassovske garde.

V počastitev 20-letnice II. zasedanja AVNOJ v Jajcu bo 29. novembra na Dan republike v Beogradu svečana seja zvezne skupščine in Glavnega odbora SZDL Jugoslavije.

Plan naj ne bo samo kos papirja

Planiranje so poznali že v najstarejših časih. Ohranilo se je vse do danes in bo verjetno potrebno še mnogo časa. Planira danes družina, kako bo izhajala z družinskimi proračunom, planira šolski otrok, da bi mu ostal kak dinar za sladkorečke, planirajo pa seveda tudi vsi drugi, ki hočejo nekaj vnaprej predvideti za leto dni, sedem let ali celo več. Mi se bomo nekoliko pomudili pri najvažnejšem, to je gospodarskem planiranju.

Naše gospodarstvo, ki se z izrednim tempom razvija, brez dvoma ne bi doseglo takih uspehov, če se naši delovni ljudje ne bi zavestno odločili, kaj bodo v prihodnje proizvajali. To zavestno odločitev zapišejo in to se imenuje plan, ki je lahko različno sestavljen, vendar je vsak plan v osnovi vodilo za življenje in delo nekega kolektiva, — še tako majhnega. Lepo in prav bi bilo, če bi plan zavestno sprejeli res vsi delavci in, da bi se za njegovo dosledno izvršitev tudi do skrajnih zmogljivosti zavzemali. Prav bi tudi bilo, da bi sproti ugotavljali, kako ga izpolnjujejo. V večini delovnih organizacij pri nas v Jugoslaviji je tako, kajti sicer ne bi dosegli uspehov, ki smo jih. Je pa še mnogo primerov, kjer ne delajo tako. Nekaj takih je tudi v naši občini. Sedaj, ko smo tik pred letnim družbenim planom za prihodnje leto in pred sestavljanjem in sprejetjem sedemletnega plana našega gospodarskega in družbenega razvoja je prav, da opozorimo na te pomanjkljivosti. Niso redki primeri, da plan sestavi ozek krog strokovnjakov brez predhodne široke konsultacije z delavci, ki naj bi dali osnovna stališča kot podlago za sestavo plana nekega kolektiva. Naslednja ugotovitev je, da plan sestavijo v nekaterih kolektivih v absolutno prekratkem času, zato je razumljivo, da ne odraža v celoti dejanskih možnosti nadaljnega razvoja. V takih primerih so posamezne planske postavke lahko pretirano visoke ali pa prenizke. So še druge pomanjkljivosti, ki pa jih ne kaže precejevati. Nujno je, da ob teh skromnih vrsticah razmislimo in da planiramo tako, da bomo planske obveznosti z največjo mero prizadevnosti delovnega kolektiva tudi izpolnili. To pa bo mogoče, če bo ves delovni kolektiv v celoti sodeloval pri sestavi plana in, če bo sleherni plan tudi v celoti znan. Vse to je pogoj za zavestno zavzemanje delavcev za izpolnitev planskih nalog. Plan torej naj ne bo samo kos brezvrednega papirja.

Ob 29. novembru dnevu republike in 20-letnici II. zasedanja AVNOJ, čestitajo vsem delovnim ljudem občine in jim želijo veliko uspehov pri izgradnji socializma:

**OBČINSKI KOMITE ZKS LENART
OBČINSKA SKUPŠČINA
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI KOMITE ZMS**

in druge družbenopolitične organizacije občine Lenart, skupaj z vsemi delovnimi organizacijami. Čestitki se pridužuje tudi uredništvo in uprava »Domačih novic«.

Ob prazniku republike obisk v usnjarskem obratu pri Lenartu

Razveseljivi uspehi in mnogo obetajoči načrti

29. novembra slavi vsa naša domovina naš največji praznik, — praznik republike in kateri živimo in se veselimo vsakega našega uspeha, vsake delovne zmage naših delavcev in delovnih organizacij. Kolektiv lenarške usnjarne sodi med naše najboljše delovne kolektive. Prizadevanja delavcev in tehničnega vodstva so vidna in smo lahko prepričani, da bo njihovo prizadevanje rodilo tudi v prihodnje velike uspehe. Pa posežimo za nekaj let nazaj.

Od cehovskega načina obdelave kož do tekočega traku.

Že leta 1700 je v Lenartu več obrtnikov predelovalo kože v usnje. Tako, da je tradicija usnjarstva v naši občini dokaj stara. Zanimavo je, da so nekateri usnarji zavzemali tudi vidna mesta v javnem življenju kraja tedanjega časa. Obrtnike je vedno bolj spodnašala industrija, zato so mnogi obubožali. Ostala je le usnjarna, ki še danes obratuje. V Lenartu beležimo razvoj usnjarstva od cehovskega načina predelave kože do najsodobnej-

šega usnjarstva na principu tekočeka traka, ki pa še seveda ni v celoti dosledno izpeljan.

Po osvoboditvi so se v tovarni usnja pri Lenartu postavili na lastne noge. Kljub temu pa je leta 1952 prišlo do priključitve »Konusu« v Slov. Konjicah v sklopu katerega so delali do leta 1954. V letih do ponovne združitve s Slovenskimi Konjicami je usnjarski kombinat s težavo utiral pot na inozemska tržišča, pa tudi doma proizvodil niso šli najbolje v promet. Problematična je bila tehnična oprema podjetja, pa tudi zmogljivost proizvodnje v usnjarni ni dosegla takih količin sortimenta, da bi bila zanimiva za širši trg. Delavci so se vsega tega dobro zavedali, zato so se leta 1960 lotili obširne rekonstrukcije obratov. Delovni kolektiv je v kratkem času in s pičlimi sredstvi zgradil novo tovarniško poslopje. Hkrati z gradnjo novega poslopja so deloma spremenili tudi tehnološki postopek. Toda pri tem ni moglo ostati. Zahteve kupcev v svetovnem merilu so se občutno spremenile. Zahtevali so

nove sortimente, kar je zahtevalo novo tehnologijo itd. Po dveh letih odkar je bila opravljena rekonstrukcija, se je izkazalo, da je potrebno razmišljati o preusmeritvi proizvodnje in o novi rekonstrukciji.

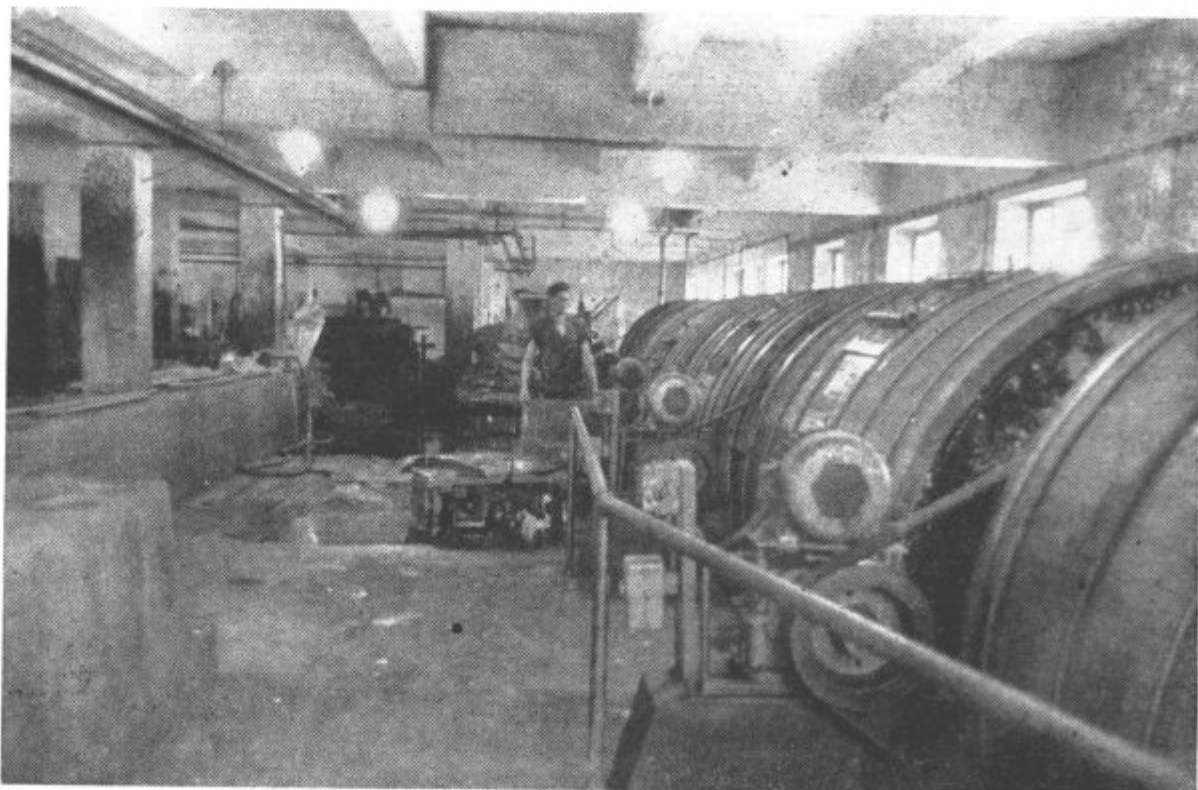
V sklopu večjega podjetja večje perspektive.

Septembra leta 1962 je bila lenarška tovarna usnja priključena h usnjarskemu Kombinat »Konus« v Slov. Konjicah. Sedaj je v Lenartu samo obrat tega kombinata. Odločitev o priključitvi se je kmalu izkazala za pravilno in napredno. Predvsem so zelo hitro zabeležili večjo proizvodnjo in izboljšano kvaliteto izdelkov. Kljub temu, da se je število zaposlenih nekoliko zmanjšalo, so proizvodnjo povečali za 60 odstotkov. Izdelki usnjarskega obrata v Lenartu so znani širom Jugoslavije. Posebno iskani proizvodi so kruponi, ki slovijo zaradi izredne kvalitete. V usnjarni je zlasti zadnja leta pomembna postavka izvoz, ki so ga že zdavnaj presegli. Izvažajo krupone zlasti v Sovjetsko zvezo, podplatno usnje pa tudi v zapadne države.

Povečana produktivnost vpliva na višje osebne dohodke.

Doseženi uspehi v lenarški usnjarni so v velik meri plod prizadevnosti zaposlenih delavcev, ki so znatno povečali delovno produktivnost. Letošnji proizvodni plan bo kolektiv, kakor kaže, presegel za 25 odstotkov. Znatno se je s priključitvijo h Konusu izboljšala tudi delovna disciplina, ki je pogoj za dosežene uspehe. Delavci in uslužbenci v lenarški usnjarni zaslužijo povprečno 30 tisoč dinarjev na mesec, kar je lep napredek, če upoštevamo, da so v kmetijstvu socialističnega sektorja osebni dohodki zaposlenih znatno nižji. S predvidenimi rekonstrukcijami pa bo mogoče misliti še na višje osebne dohodke.

(Nadaljevanje na 3. strani)

V lenarški Usnjarni rekonstrukcija — Prihodnje leto bodo obrat rekonstruirali in proizvodnjo specializirali. Na sliki: eden izmed obratov.

Po končanih konferencah mladine

MNOGO ZDRAVIH POBUD

Konference aktivov ZMS sprejele letne programe dela — v Klemosu ustanovljen novi aktiv mladine — izvolili so delegate za občinsko konferenco ZMS, ki bo predvidoma 8. decembra — v Zavrhu najboljše pripravljena konferenca.

Pred dnevi so bile s konferencami mladine v Benediktu zaključene vse letne konference aktivov Zveze mladine v občini Lenart. Značilno za letošnje mladinske konference je, da so mladi ljudje kritično obravnavali vse svoje in druge probleme. Nekoliko je bilo sicer čutiti, da še mladina ni v celoti našla izhodišča pri reševanju določenih vprašanj. Mladi ljudje so na konferencah zlasti grajali pomanjkljivo sodelovanje z organizacijami. Zavzeli so se za to, da bi bilo potrebno več stikov med mladinsko organizacijo Zveze komunistov in SZDL. Mladina se je nadalje zelo zavzemala tudi za izobraževanje kmečke mladine, ki ostaja doma na posestvih brez ustrezne politične in strokovne izobrazbe. V tej zvezi so predlagali delavski univerzi, naj bi pripravila več ustreznih predavanj.

V Zg. Ščavnici so ustanovili sekcijo za šport, nadalje šahovsko sekcijo in dramsko ter debatni krožek. V Jurovskem dolu pa so nekateri kritično razpravljali o delu občinske skupščine. Na vseh letnih konferencah mladine v občini pa so sprejeli programe dela, ki navajajo vse najvažnejše naloge mladine v prihodnjem obdobju. V kovinskem podjetju Klemos pri Lenartu so

ustanovili mladinski aktiv, ki šteje 20 članov. Ustanovnega sestanka se je udeležil samo sekretar OO ZK, vsi ostali predstavniki podjetja pa so imeli važnejši opravke. Mladi so na prvem sestanku zlasti veliko govorili o odnosih med zaposlenimi, ki niso najboljše. Na konferenci v Cerkevniku je mladina razpravljala o razširitvi organizacije, saj je mogoče vključiti zlasti tisto mladino, ki ostaja po šoli doma na zemlji. Na letnih konferencah so izvolili delegate, ki bodo mladinske aktivne zastopali na občinski konferenci mladine, ki bo, kakor kaže, 8. decembra. Na občinskem komiteju ZMS smo izvedeli, da je bila najbolje pripravljena konferenca mladine v Zavrhu, kjer so razpravljali o najrazličnejših problemih mladine, kraja in občine.

RAZVESELJIVI USPEHI IN MNOGO OBETAJOČI NAČRTI

(Nadaljevanje z 2. strani)
Prihodnje leto preusmeritev proizvodnje in nova rekonstrukcija obrata.

Med najpomembnejše ukrepe, ki jih nameravajo prihodnje leto storiti v usnjarni, sodi ponovna rekonstrukcija. Iz proizvodnje se nameravajo preusmeriti na izdelavo lahkega zgornjega usnja — telečjega boksa v raznih barvah. Prihodnjo spomlad bodo začeli s prvimi deli pri preusmeritvi proizvodnje. Tako bo obrat dejansko po rekonstrukciji v celoti specializiran za eno vrsto izdelkov. Naročili so že novo strojno

opremo deloma iz uvoza, deloma pa iz domačih proizvodnje.

S preusmeritvijo proizvodnje na zgornje lahko usnje bo obrat v Lenartu po končani rekonstrukciji na novo zaposlil 90 do 100 delavcev. Bruto proizvod obrata se bo od dotedanjih 500 milijonov v prihodnjih letih povečal na milijardo in pol din na leto.

Našteli smo le nekaj dejstev, ki kažejo kolektiv lenarške usnjarne v taki luči, kot bi si jo želeli videti v vseh naših delovnih kolektivih. Ob prazniku republike jim želimo še veliko delovnih zmag.

PRIHODNJE LETO V CERKVENJAKU 100-LETNICA ŠOLE

V Cerkevniku nameravajo letošnje zimo nadvse koristno uporabiti za priprave na slavnost, ki ga bodo pripravili za 1. maj — praznik delovnih ljudi. Prihodnje leto slavi šola v Cerkevniku 100-letnico, kar je za ves kraj pomemben jubilej. Socialistična zveza, ki je prevzela pokroviteljstvo nad to slavnostjo, bo skupaj s trg. podjetjem »Izbira« Cerkevnik izdala kroniko na 50 straneh, v kateri bo moč prebrati, kako se je Cerkevnik razvijal od njegovega nastanka pa vse do danes. Kroniko nameravajo natisniti v tisoč izvodih. Upajo, da jim bodo s sredstvi za izdajo tega pomembnega dokumenta pomagala tudi podjetja. Ob 1. maju bodo odprli tudi novo urejeno enonadstropno trgovino in odkrili spomenik žrtvam fašističnega terorja.

OTROKE BODO OBDARILI

Med prvimi delov. organizacijami, ki so začele razmišljati o otroškem prazniku, je bilo Trgovsko podjetje »Potrošnik« Lenart, kjer so se na sestanku delovnega kolektiva odločili, da bo podjetje obdarovalo na območjih, kjer ima svoje poslovalnice, več socialno najbolj ogroženih otrok. Krajevne organizacije SZDL je podjetje zaprosilo, naj pošljejo predloge, katere otroke kaže obdarovati.

V LENARTU V ZAČETKU DECEMBRA KRAJEVNA SKUPNOST

Sedanji krajevni odbor v Lenartu se ni kdove kako uveljavil pri organiziranju dejavnosti za zadovoljevanje skupnih potreb Lenarčanov in okoličanov. Nujno pa je, da se realizirajo nešteti predlogi, ki so jih v raznih oblikah občani že dali. Slej ko prej bo kazalo razmišljati o prenosu varstvene ustanove na krajevne skupnosti. Na zadnjem sestanku političnega aktiva v Lenartu so ugotovili, da je krajevna skupnost nujno potrebna, zato so sestavili predlog kandidata za svet skupnosti. Svet naj bi štel 15 članov, od tega precej žensk in mladine. Tri predstavnike pa bodo določile delovne organizacije v kraju, ker je nujno vezati krajevno skupnost na podjetja in obratno, zaradi spoznavanja problemov in sofinanciranja določenih dejavnosti. 8. decembra bodo zbori volivcev, na katerih bodo dokončno razpravljali o ustanovitvi krajevne skupnosti in volili člane sveta.

Zoran Polič

Nekaj spominov na potovanje v Jajce

Težko je pravzaprav napisati spomine na zasedanje AVNOJ v Jajcu, pač zato, ker se je potrebno odločiti, kje začeti. Ali z dogodki pred vojno, s strahotami, ki so pričele z okupacijo, z ustanovitvijo OF kot ene najsvetlejših točk v zgodovini slovenskega naroda, z ofenzivami in borbami, ki so privedle do leta 1963 ali s čim drugim? Vse to je med seboj povezano, eno pogojeno z drugim, vsako zase velik dogodek za naš narod, saj smo vendarle prav s tako zgodovino postali veliki, močni in končno dostojni vseh žrtev, ki so jih doprinesli naši narodi.

Toda bolje bo vrniti se k samim dogodkom, katerih dvajsetletnico slavimo letos. Četudi pogojeni z borbo naših narodov od 1941 dalje so vendarle tako pomembni, da jih je treba ne le enkrat, temveč večkrat priklicati v spomin nam vsem, predvsem pa mladini, ki bo morala kmalu prevzeti najodgovornejše naloge v nadaljevanju našega dela, v borbi za izgradnjo novih socialističnih odnosov med ljudmi.

Zaključili smo Kočevski zbor, končali s prvim procesom na svetu zoper izdajalce in to prav tako v Kočevju in končno zaključili prvi kongres slovenskih pravnikov, ko se je začela velika nemška ofenziva na takozvano ljubljansko pokrajino. Tokrat smo člani IOOF živeli deloma na

Rogu, deloma pa v gradu Soteska. 21. oktobra je bil pritisk Nemcev že tolikšen, da smo morali zapustiti grad. V večernem mraku smo že opazovali sij, ki je prihajal iz Soteske, kjer so partizani zažgali grad, da ga ne bi Nemci in belogardisti spremenili v svojo postojanko. Potem pa se je začelo »veselo« potovanje po gozdovih. Vreme je bilo neprijetno, začel je naletavati sneg, ki nas je spremljal ves čas pohoda. Prišli smo vse do Kolpe, vendar v snegu in dežju in jo nato po raznih ovinkih pri mahalih nazaj na Rog 10. novembra. Tu so me že nestrpno pričakovali vsi zbrani in svečano razpoloženi. Peter (Boris Kidrič) mi je sporočil, da smo pozvani k Titu in, da morajo iti vsi člani IOOF. Morda je potrebno omeniti v tej zvezi, da smo bili člani IOOF tudi člani AVNOJ-a (Anti-fašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije) formiranega v Bihaču. Že naslednji dan smo bili zopet na pohodu, toda takrat ne na begu pred okupatorjem, temveč naproti velikim dogodkom v Jajcu. Pot je bila zelo zanimiva, polna lepih pa tudi težkih trenutkov. Skoraj ves čas smo hodili ali pa se prevažali po osvobojenem ozemlju. Srečevali smo enote naše vojske, navdušene domačine, ki so v kljub požganim domovom govorili predvsem o borbi in o življenju po

vojni. Neštete vasi, predvsem po Kordunu in cela mesta so bila požgana. Ponekod, posebno v Bosni so prebivalci ljudje enostavno v zasilnih prostorih pod zemljo. Četudi je izgledalo vse uničeno in siromašno, so nas vendar povsod postregli kot drage goste. Nekajkrat so nas napadle ustaške enote, toda le od daleč in na kratko, ker smo bili potem, ko smo se v Otočju združili s tovariši Hrvati dovolj močna »ekspedicija«, da se nismo ustrašili peščice izdajalcev. Razen tega so nas spremljali partizani med katerimi se je posebno odlikovala slovenska četa pod poveljstvom tov. Albina, ki je bil hraber vojak, morda celo preveč drzen, saj ga je to veljalo življenje, ko je sodeloval v neki akciji po našem povratku v Slovenijo.

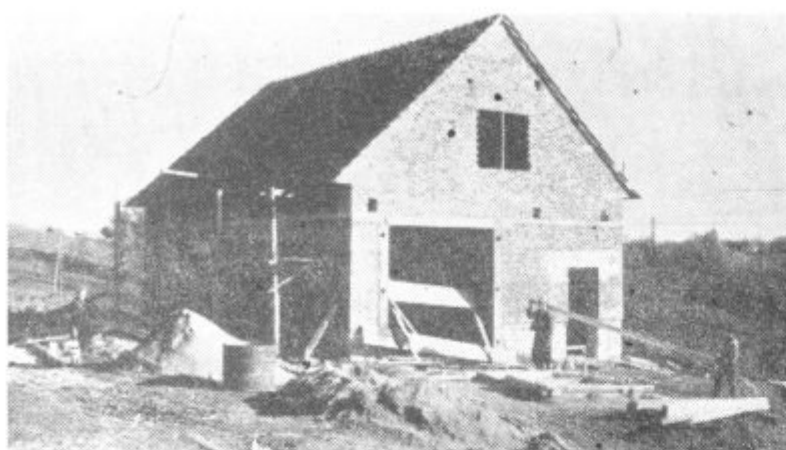
Kot sem že dejal, smo se v Otočju pridružili tovarišem Hrvatom, ki so se prav tako odpravljali na zasedanje. Tu nas je sprejel neumorni sekretar Narodnog fronta Hrvatske tov. Gregorič Pavle-Paja, človek vedno razgiban, vedno nasmejan, pri pri tem pa vendarle uspešen v reševanju nalog. Na sedežu ZAVNOH-a, kjer smo bili dva dni stalni gostje, sem spoznal tov. Nazorja, Rittiga, Mandiča in dr. Jambriška, ki je na povratku iz Jajca od napora umrl. O teh tovariših smo govorili kot o

starcih, toda ko so bili z nami na pohodu v Jajce, smo morali priznati, da so kampiljci. Seveda je treba takoj ugotoviti, da je vse napore poti pri teh »starcih« zmogla res visoka zavest in pa prepričanje, da s svojim žrtvovanjem koristijo skupni stvari. Ker smo bili na Otočju brez posebnih obvez, čakali smo samo da krenemo dalje, smo čas izkoristili za ogled mesta in za obiske raznih prireditev. Vmes pa smo s tovariši Hrvati razpravljali o njihovih problemih, posebno še zaradi kmečkega gibanja nad katerim je po Radičevi tragični smrti v starem jugoslovanskem parlamentu držal roko Maček. Razveselilo nas je njihovo prepričanje, da je tudi partizanstvo dokončno zmagalo, kar je bil predvsem dokaz prehajanja domobrancev v partizanske enote in vedno večji odziv prebivalcev za našo stvar nasploh. Bil je to trd in težak boj, ki so ga izbojevali predvsem Hrvati komunisti, zato pa je bilo tudi naše zadovoljstvo nad uspehom temvečje. Posebno še, ko smo se v razgovorih na kratko dotaknili ne tako skoraj minulih dogodkov.

Zgodovinska tragika Hrvatske je bila v tem, da v preteklosti nikdar ni našla svoje prave poti, svojega pravega mesta v okviru jugoslovanskih narodov.

(Se nadaljuje)

V BESEDI in sliki

V Oseku je prostovoljno gasilsko društvo, ki je že vsa leta zelo prizadevno. Gasilci so se pred leti lotili tudi gradnje gasilskega doma, ki ga vidimo na naši sliki. Nekaj sredstev so dobili iz obč. proračuna, medtem ko so večino del opravili prostovoljno. Dom je pod streho. Prihodnje pomlad pa naj bi bil že vseljiv.

Krajevni odbor Cerkvenjak sodi med najbolj delavne v občini Lenart. Letos mu je uspelo popraviti več kilometrov krajevnih cest. Največji objekt, ki ga gradijo, pa je nova cesta (na sliki), ki bo, ko bo končana, povezovala po krajši poti vas Kadrenci z Župetinci. Dosedaj so uredili polovico ceste.

V nedeljo 24. novembra so pri Lenartu odprli nekatere gospodarske in kulturne objekte o čemer bomo še poročali. Do tega dne so tudi na novo preplekali fasado Rotovža na Radgonski cesti. Na sliki vidimo zgradbo med urejanjem. V Rotovžu ima svoje prostore naš časopis.

IZ BELEŽNICE OBČINSKEGA SODNIKA ZA PREKRŠKE

Preteprov je iz leta v leto manj

Občinski sodnik za prekrške ima, kakor kaže, kljub ugotovitvi, da število težjih primerov preteprov iz leta v leto pada, veliko dela. Podatki kažejo, da število upravnokazenskih dejanj iz leta v leto narašča. Ob ustanovitvi občine je tedanji sodnik za prekrške zabeležil le 75 primerov prekrškov, medtem ko se je ta številka letos do konca oktobra povzpela na 570 primerov. To pomeni, da je bilo samo v letošnjih desetih mesecih prijavljenih za več kot 8-krat več primerov prekrškov, ki jih rešuje občinski sodnik za prekrške. Zanimivo je tudi, da je bilo v letošnjih desetih mesecih toliko prijavljenih kaznivih dejanj, kolikor jih je bilo vse preteklo leto. Porast zadev, ki pridejo pred sodnika za prekrške, je čutili zlasti po tem, ko je leta 1959 stopil v veljavo novi zakon o prekrških, ki daje večjo pristojnost sodnikom za prekrške občinskih skupščin.

NAJVEČ PRIMEROV NEDOSTOJNEGA VEDENJA

Ob ugotovitvi, da število preteprov s težjimi posledicami pada, pa narašča število primerov nedostojnega vedenja na javnih mestih, kar nas nikakor ne more razveseliti, zlasti še ne, če upoštevamo, da nedostojno vedenje prednjači pred vsemi storjenimi oziroma prijavljenimi prekrški. Mnogo ne zaostajajo tudi primeri streljanja s karbidom, kar ima večkrat neljube in težke posledice. V to vrsto prekrškov sodi tudi streljanje z možnarji in ostalim orožjem. Mnogo je primerov, ko starši zanemarjajo svoje otroke. Ti so prepuščeni samovolji in cesti, zato ni čudno, da je tudi toliko primerov nedostojnega vedenja. Na drugi strani pa je tudi vprašanje, ali šole v dovoljni meri poučijo šolsko mladino, kakšne nevarnosti pretijo z uporabo različnega orožja, da so posledice mladostne razposajenosti lahko večkrat smrtno nevarne. Pri starejših mladincih, ki v glavnem uporabljajo strelno orožje, pa bi morala več storiti mladinska organizacija, ki v večini primerov takih ljudi ne vključuje v svojih vrstah.

KOLESARJI NA PRVEM MESTU MED PROMETNIMI PREKRŠKI

Z naraščanjem prometa narašča tudi število prometnih prekrškov, ki so jih v največjem številu po podatkih sodnika za prekrške storili kolesarji. Število njihovih prekrškov daleč prednjači pred ostalimi prekrški s področja prometnih prekrškov.

Samo v tekočem letu je občinski sodnik za prekrške zabeležil 88 primerov kolesarjev, ki so vozili brez luči, dve osebi, vstric ali pa imeli pomanjkljivo opremljena kolesa. Mnogo je tudi pri-

merov, da kolesarji prevažajo otroke, ne da bi imeli na kolesu pritrjen predpisani sedež ali pa, da neizkušeni kolesarji — začetniki prevažajo druge osebe, predvsem otroke. Opaža se tudi rahel porast prometnih prekrškov, ki so jih storile osebe v vinjenem stanju. Da bi take prekrške odpravili, se sodniki za prekrške čedalje bolj odločajo za višje denarne kazni. Kolesar, ki je bil obsojen pri sodniku za prekrške zaradi vožnje v vinjenem stanju, je lahko kaznovan z denarno kaznijo od 5 tisoč din navzgor.

MALO PRIJAV O OPRAVLJANJU NEDOVOLJENE OBRTI

Vsa leta nazaj smo ugotavljali, da imamo malo registriranih obrtnikov in veliko neregistriranih ali takozvanih šušmarjev. Pri sodniku za prekrške je bilo letos prijavljenih samo 12 ljudi, ki so se ukvarjali z obrtjo, ne da bi imeli dovoljenje. Največ je šušmarjev med mizarji, kolarji, krojači, šiviljami in zidarji. Ta podatek kaže, da še niso storili vse, da bi zagotovili dovolj registriranih delavnic za potrebe našega prebivalstva. Na drugi strani pa še niso inšpekcijski organi uspeli prijaviti vse primere šušmarstva, ki živi na račun poštenih obrtnikov. Število 12 prijavljenih šušmarjev gotovo ne odgovarja dejanskemu številu. Vzporedno z zatiranjem šušmarstva pa bo potrebno razmišljati tudi o ustanavljanju raznih servisnih delavnic v okviru krajevnih skupnosti, ki bodo lahko zadostile potrebam po raznih obrtnih uslugah. Neverjetno je tudi, da letos ni bilo pri sodniku niti enega primera zaradi pomankljivega škropljenja sadnega drevja, čeprav je bilo takih primerov v prejšnjih letih veliko. Res je, da so sadjarji v precejšnjem številu že prišli do prepričanja, da samo v redu poškrplo drevje lahko daje obilen in kakovosten sad, vendar pa je zlasti letos opaziti v precej primerih, da so sadno drevje sploh ni škropilo. Kje pa so prijave za te kmetovalce?

TUDI POSTE SO KRIVE

Cestokrat se dogaja, da je kaznovani občan z denarno kaznijo svojo obveznost poravnal, pa je kljub temu dobil obvestilo, naj se javi zaradi prestajanja zaporne kazni.

Tu, kakor kaže, nista kriva ne sodnik za prekrške, niti uprava zaporov. V večini primerov namreč pošte plačilne odrezke prepozno dostavijo sodniku za prekrške, da bi le ta lahko zaznamoval, da je kaznovani občan svojo obveznost poravnal. Prav je, da se take pomanjkljivosti uredijo, kajti nimamo nobene pravice, da bi občana še vznemirjali potem, ko je svojo po zakonu določeno obveznost poravnal.

Marjan-Jože Tratar

Vtisi s napotovanja

(2) P O I T A L I J I

PREKO DOLOMITOV

Ne bi rad našteval dogodkov ob poti, ki smo jih doživeli iz Ljubljane do Trsta, pa naprej mimo Miramara, Cestljana, Devina in do velikega Tržiča, kjer se še čuje naša beseda, vendar pa vse bolj prekriva napise tuja. Udine, po naše Videm, nam je ugajal, saj je še kar domače mesto in središče Benečije. Staro, zgodovinsko mesto se si je vredno pogledati s starega gradu. Velja tudi obiskati Loggje in tamkaj pojoči zvonik, ki jih je po vsej Italiji dovolj. Novi del mesta vidno raste v smeri proti Benetkam in na severu proti Carnijskim alpam, kamor smo usmerili našega fička. Cesta, lepa, ravna in ob njej sadovnjaki, vinogradi, na gričih pa razvaline gradov. Ob cesti je reklama, ki vabi tujca in voznika — turista na nakupe raznih predmetov. Vsega tega je preveč, da smo bili

na koncu že nejevoljni. Ob neki reklami z napisom LUBIAM smo mimogrede pomislili tudi na našo Ljubljano, čeprav je šlo za reklamiranje neke pijače. Skoda, da na teh tisočih napotkih ni bilo vsaj enega takega, ki bi nas senznail s krajevnimi značilnostmi in zanimivostmi, kar bi nam prav prišlo.

Ko smo zavili že pod same Carnijske Alpe, nas je za nekaj časa spremljala reka Taliamento, ki je tu gori še kar deroča planinska reka. Vozili smo se mimo številnih krajev, kjer je doma zimski turizem. Zato je videti mnogo vil, domov, napisov in žičnic. Mesteca so lična in vsa ozaljšana s cvetjem, kakor pri nas na primer Bovec in Tolmin. Naskočili smo prvi prelaz ali Passo tokrat Maurio s 1300 metri in v ozadju s snegom pokriti tritisočaki ter posebno Monte Cristallo.

(Nadaljevanje v prihodnji številki.)

Pomisli-ugani

Kakor je znano, je naš Svet objavljena v 22. številki »Novice« 31. oktobra ni delala kdove kako velikih preglavic. Zato smo dobili tudi nekaj več odgovorov. Zreb je določil, da prejme nagrado **MARIJA ROJHT, Mariborska c. 1**, ki je uganila, da je zgradba na objavljeni sliki pomembna po tem, ker je pred desetletji služila Lenarčanom kot bolnišnica in jo zato domačini imenujejo »SPITAL«.

Tudi današnja uganka ne bo preveč težka, **UGANITI JE POTREBNO, KAJ PREDSTAVLJA ZGRADBA S STOLPOM IN V KATEREM KRAJU V OBČINI STOJI**. Želimo, da bi bilo tudi tokrat veliko reševalcev. Odgovore pošljite do vključno 15. decembra na naslov: Uredništvo »Domače novice« Lenart, Radgonska cesta 9.

V LENARTU SPOMLADI MEDOBČINSKA DRAMSKA REVIIJA

V prosvetnih društvih občine Lenart te dni delajo še zadnje načrte za kulturno dejavnost v zimskih mesecih. Posebno pozornost posvečajo društvu pripravam dramskih skupin, ki bodo naslednjo zimo uprizorile več amaterskih gledaliških predstav. Obrnilj smo se na tov. **Vlada Domajnka**, predsednika komisije za dramatiko pri občinskem svetu Svobod in PD, ki nam je povedal.

Kakšna dela bomo v prihodnji sezoni videli na naših odrih?

Značilno za lanskoletno sezono je bilo, da so društva uprizorila predvsem drame, medtem ko se za leto oz. prihodnje leto obeta več komedij. Dramske skupine bodo, kakor kaže, v glavnem igrale novejša dramske tekste. Poleg drugih bomo v prihodnji kulturno prosvetni sezoni lahko gledali na naših odrih Razbiti vrč, Pokojnika, Ognjeno srce in Volkodlake. Nekatero dramsko skupino se še niso dokončno odločile za delo, ki ga nameravajo uprizoriti.

Povej za naše bralce nekaj več o predvideni medobčinski dramski reviji!

Kakor je znano, je naš Svet svobod oz. dramska komisija pripravila lanj občinsko dramsko revijo, ki je lepo uspela. Za leto pa so predvidene nekatere spremembe. Organizator revij je Okrajni svet svobod in PD, ki bo organiziral medobčinske dramske revije. Naša občina bo spomladi s svojimi igralskimi skupinami sodelovala na medobčinski dramski reviji skupaj z občinami Maribor — Center in Gornja Radgona. Določena je že žirija iz predstavnikov vseh treh občin, ki si bo ogledala vse predstave in določila, katere bodo prišle v poštev za nastop na medobčinski dramski reviji. Na medobčinski reviji naj bi predvidoma sodelovalo 6 do 8 igralskih skupin iz vseh treh občin. Polovico dramskih del v sklopu medobčinske dramske revije bo uprizorjenih v Lenartu od 18. do 25. marca

1964. Okrajna dramska revija pa bo junija v Murski Šoboti. Kandidate za okrajno tekmovanje dramskih skupin bo izbrala okrajna žirija medobčinskih revij.

Letos se nam torej prvič obeta večja amaterska kulturna manifestacija v Lenartu na kateri bodo sodelovale dramske skupine tudi iz drugih občin.

FILMSKI SPORED

GRADISCE

29. novembra ob 15. in 20. uri »CEZ PLANINE DIVJEGA ZAPADA«, ameriški barvni Cs film
1. decembra ob 15. in 20. uri »ZALJUBLJENI DETEKTIVI«, nemški glasbeni film

8. decembra ob 15. in 20. uri »VELIKAN« I. del, amer. barvni film

VOLICINA

1. decembra ob 15. in 18. uri »ZGODBA O VOJAKU«, sovjetski vojni film

8. decembra ob 15. in 18. uri »NAPOLEONOV OFICIR«, francoski film

Dnevi so minevali ter pri našali bolečine in radosti. Zakonca sta doživela trenutek, ko se jima je uresničila velika želja. Dobila sta prvega otroka, fantka, ki sta mu dala ime Matija. Srečna mama mu je posvetila veliko skrbi. Pri hiši je bilo sedaj vedno živo, ker se je iz velike starinske postelje oglašal z vreščicim glasom otrok. Šivalni stroj pa je sedaj večinoma miroval.

Mlada gospodinja je imela vedno več dela. Vodnjaka pri hiši ni bilo, zato je bilo potrebno hoditi po vodo daleč v grapo. Posebno sedaj, ko je Matija še majhen, je vodo stalno primanjkovalo. Zakonca sta premišljevala, da bi bilo potrebno izkopati vodnjak pri hiši. Pridno sta delala in spravljala boren zaslužek v ta namen. Vstrajnost je rodila sad.

Imela sta srečo. Strokovnjak za kopanje vodnjakov je ugotovil, da je voda tik hišnega prizidka okoli deset metrov globoko. Začeli so kopati. Pri devetih metrih globine so našli vodo. Končano je bilo veliko trpljenje. Vodnjak je bil sedaj doma in v njem dragocena voda. Komaj so ga dogradili, so začeli sosedje ugotavljati, da bo Matija kmalu dobil bratca ali sestrico.

Domneve sosedov so bile resnične. Nekega januarskega jutra leta 1936 so h Krajncem podčitali sosedovo gospodinjjo, ki je v teh krajih opravljala delo babice. Vsa srečna je ona tisti dan pripovedovala sosedom, da je dobil dveletni Matija bratca, ki sta mu Krajncova dala ime Jakec. Pri tem pa je pripomnila: »Ja, sedaj je en revež več pri hiši«.

Piše: Jože Šuman iz Lormanja

S slavenskimi cakabacci

V FRANCII

(6)

NA EIFFELOVEM STOLPU

Eiffelov stolp je ena najčudovitejših turističnih točk v Parizu. Saj se povzpne na vrh te veličastne mostovine dnevno do pet tisoč ljudi. Če mogoče koga izmed bralcev zanima, kdaj je bil zgrajen, kako je visok, kdo ga je zgradil itd., vam lahko povem, da je bil zgrajen proti koncu 19. stoletja v okviru svetovne tehnične razstave v Parizu, z istim namenom kot atomium v Bruslju. Njegov konstruktor in graditelj je dr. Eiffel. Visok je 320 m. Stoji na štirih betonskih opornikih v kvadratu 60 m. Vsa ostala konstrukcija stolpa je jeklena in tehta 7 milijonov ton. Jeklena konstrukcija je med seboj povezana izključno z zakovicami, katerih je po številu 2,5 milijona. Na stolpu so zgrajene štiri razgledne terase v višini: 60 m, 115 m, 200 in 300 m. Takšen je torej ta stolp v skromnem opisu. Na vrh stolpa smo se za 20 frankov popeljal z dvigalom. Kot vidite, si to lahko privoščijo samo premožni turisti, saj v tem primeru znaša vožnja na vrh stolpa 3.000 din, ker pa tega ni bilo treba odšteti,

smo to storili z lahkim srcem. Na vrhu Eiffelovega stolpa pa smo si zares lahko samo čestitali, da smo prav mi med tistimi srečnejši na svetu, ki si lahko ogledamo Pariz tudi s ptičje perspektive. Kamor koli nas je peljal pogled, povsod se širi Pariz brez konca. Od tu smo lahko opazovali vse ostale zanimive točke Pariza: Slavolok zmage z Elizajskimim poljanami, trg Concordije, ki je prav pod Eiffelovim stolpom, nekoliko naprej in pozanino cerkev Notre dame na otoku Seine, trdnjavo Louvre in še mnogo drugih zanimivosti Pariza. Toda vse drugačnj so bili naši obrazi po besedah našega vodiča, ki nam je zaupal, da se stolp v tej višini, kjer se sedaj nahajamo, maje, oziroma se giblje za 1 m. Po teh učinkovitih besedah našega vodiča smo eden za drugim začeli zapuščati slovito četrto teraso Eiffelovega stolpa in se napotili po stopnicah zopet v prizemlje našega Pariza.

SLOVO OD PARIZA

Prišel je težko pričakovani dan ločitve od naših gostiteljev s katerimi smo se pristrčno razumeli,

saj so nam razkazali Pariz po dnevi, ponoči, nad zemljo, pod zemljo in iz zraka. Težko je bilo slovo od naših športnih tovarišev, saj smo jim s solznimi očmi zapeli pesem Arividerči Roma, samo, da smo na mestu Roma vstavili imeni naših vodičev, ki sta nas spremljala na potovanjih po severni Franciji že od prvega dne, Dord in Fani »Arividerči Dord in Fani«. Ne morete si misliti, kako težko je bilo to slovo zanj in za ostale naše izseljence, saj so vedeli, da bodo morali čakati vse dolgo leto, ko bodo zopet zaslišali slovensko govornico in slovenske napeve.

Po tem slovesu v športni palači v Motreuilu so nas pospremili po metroju »Pariški podzemni železnici« na železniško postajo, oziroma na Simplon Expres, ki nas je popeljal še k zadnji postojanki naše turistične športne turneje proti Milanu.

V MILANU

Hitro smo prestali sedemurno vožnjo od Pariza do Milana, ki je potekala v glavnem ponoči in so nas prvi sončni žarki prebudili iz sna šele par minut pred Milanom. Namen našega obiska v Milanu je bil športnega značaja, ampak želeli smo si to severnoitalijansko mesto, ki šteje čez milijon prebivalcev le nekoliko ogledati. Ob tej priliki so nas najprej začudile visoke zgradbe ob železniški postaji, ki se dvigajo

tudi do 50 nadstropij visoko. Najveličastnejša je v Milanu, milanska katedrala zgrajena v gotškem slogu. Njene notranjosti si zaradi finančnih možnosti nismo mogli ogledati. Prav tako veličastno je tudi milansko gledališče »Scala«. Po ogledu glavnih milanskih znamenitosti, ki sem jih tudi omenil, pa se je naša pot nadaljevala proti Benetkam, Trstu in Ljubljani.

ZOPET V DOMOVINI

Veseli naših uspehov na turneji po severni Franciji, kjer smo bili gostje naših slovenskih izseljencev, ki tamkaj živijo že čez 40 let, smo se vrnili v našo belo Ljubljano. Tu nam je priredila sprejemni in poslovilni banket še »Težkoatletska zveza Slovenije«, katera se nam je skušala s tem oddolžiti za uspehe, ki smo jih dosegli na turneji, saj smo branili njeno in svojo čast in tako ponesli sloves slovenskih rokoborcev in rokoborbe tudi izven meja naše domovine.

S tem zaključujem turistično športno reportažo s potovanja po severni Franciji, v kateri sem vas skušal seznaniti s pokrajina-mi severne Francije od Lamancha do Pariza, z življenjem naših izseljencev v teh krajih in z delom naše Težkoatletske zveze, ki je vse to pripravila in mi omogočila, da sem takšno reportažo sploh lahko napisal.

Konec

Naši kraji na letu 1000

Piše: Franc Šuman (10)

Piše: Franc Šuman

Nekoč se je Rapoša na polju med Veržejem in Krapjem izzivalno sukaj v bližini Kruco, da jih je izvalil na gmajno, kjer je imel skritih nekaj strelcev. Ti so v najugodnejšem trenutku Kruce napadli in jih potolkli. Rapoša se je za škodo, ki so jo Krucci v naših krajih napravili večkrat maščeval. Tako je tudi leta 1704 napravil drzen pohod s svojimi strelci čez Muro na Ogrsko, kje je zaplenil 29 glav živine. Rapoša je kljub stalnim nevarnostim in vojnim pohodom dočakal visoko starost, saj je umrl komaj leta 1746.

Krucci so imeli domala ves čas svojega obstoja in delovanja zavestne, sprva Turke, kasneje pa še Francoze. Ko so bili Francozi leta 1710 premagani, je bila tudi Rakozyeva zvezda prisiljena umakniti se. Skušal se je poravnati s cesarjem, vendar pa je med pogajanjmi septembra 1710 njegova vojska pod vodstvom Adama Polaka pridivila proti Radgoni, kjer je ropala in požigala. Mnogo kmetov so kar pobili na poljih, živino pa odgnali. Prebivalci so se zaradi pomanjkanja orožja brezuspešno branili. Zaradi tega dogodka ni prišlo do sporazuma med cesarjem in Rakozijem.

To je bil zadnji pohod osvajačev in roparjev na naša tla in se je končal v krajih, ki mejijo na našo občino. Rakoczy je v začetku leta 1711 pobegnil na Poljsko. Poveljstvo nad Krucci je prevzel Karaly, ki je ponudil cesarju Jožefu I. premirje 1. maja 1711. Ce-

sar je zagotovil vsem upornikom pomilostitev pod pogojem, da v treh tednih odložijo orožje, kar se je tudi zgodilo. Cesar Jožef I. je med pogajanjmi z glavnim poveljnikom Kruco umrl. Njegov naslednik Karel VI. je priznal vse sklenjene dogovore o premirju. S tem so bili končani ogrski upori, konec pa je bilo tudi napadov Kruco na naše kraje.

Ljudje še danes v nekaterih primerih vedo, kje so bili glavni napadi Kruco. Krucci so imeli tudi svoj denar. Največ se ga je našlo pri nas iz leta 1704 in 1706. Ta denar, ki je bil s Krucci vred osovražen, se še nahaja pri ljudeh in menda tudi v javnih zbirkah. Ljudstvo je v spomin na Štefana Rapošo zložilo pesem, ki jo še danes veliko ljudi v spodnjih Slovenskih goricah ve na pamet.

Rapoša si brke vije in v krčmi sedi in majolico vina v desni roki drži.

Rapoša, Rapoša. Krucci gredo proti Veržaju, kaj bo — kaj bo?

Naj le pridejo, jaz jim že pokažem s svincem jim ogrske glave namažem.

Oh, ti razbojniki ravno pred uro bojno prebredli zeleno so Muro.

Rapoša jih hitro zagleda in zažvižga: hoho. Krucci ga vprašajo, kaj pa pomeni žvižganje to.

To žvižganje nič ne pomeni. Jaz žvižgam z navade

da postrašim zajce in lisice mlade. Rapoša drugič glasneje zažvižga — hoho.

Kaj pa zopet pomeni žvižganje to?

Nato še Rapoša glasneje zažvižga — sedaj

iz gozda na Kruce tovarišev roj.

Strašna in krvava se bitka zdaj vname.

Krucci kričijo, potem bežijo koliko jih od mrtvih ostane.

Zadovoljno se Rapoša smeje in kliče Kruce v Veržaj.

Pridite, pridite, dokler še Štefan Rapoša diha naprej.

Beseda Kruc je bila nekoč strah in trepet naših prednikov. Čeprav nam je tuja, se je vendar toliko udomachila, da jo še danes uporabljamo. Zdravemu, drznemu in poštenemu fantu rečejo še dandanes ti si pa »Kruc«, kar pomeni povsem nekaj drugega kot je razbojnik, ropar in požigalec.

GRAD HRASTOVEC IN NJEGOVI GOSPODARJI

Tam, kjer stoji danes grad Hrastovec, je bil v davni večji hrastov gozd. Temu gozdu so že

Rimljani nadejali ime Glandifera, kar pomeni žledni gozd ali žledno polje. Ko so se naši predniki začeli v 6. stoletju tukaj stalno naseljevati, so prevzeli rimsko ime, ki so ga prevedli na slovensko v Hrastje. Ko so v 8. stoletju pri nas zavladali Franki, so Hrastje preimenovali v Eichfeld. Leta 1147 je bil na Piramidi zgrajen večji utrjeni grad — Markhburg pozneje Mauerburg, Marburg, sedanji Maribor. V drugi polovici 12. stoletja so kot predstražo Maribora zgradili zapadni del Hrastovca z dvema strelskima stolpoma, ki sta kasneje služila v globini globoko pod zemljo kot ječa za težke zločince, medtem ko so prostori nad zemljo bili namenjeni lažjim kaznjencem. Z zgraditvijo vzhodnega dela Hrastovca so ga delili na Spodnji in Zgornji Hrastovec. V Zgornjem ali zapadnem Hrastovcu je bil sedež grajskega sodišča in od leta 1512 še privilegiranega KRVNEGA sodišča, ki je obsojalo ljudi na smrt, na obešanje, obglavljenje in sežiganje na grmadi. Na grmadi so predvsem sežigali čarovnice. Pod sodno oblast hrastovsko so spadali Lenart z vikarijatom Juri. S tem so mišljeni vsi kraji od župnije Rupert, Gornja in Spodnja Voličina in del Gočove. Pod to sodno oblast so spadali tudi kraji Peter z vikarijatom Martin ter posamezni kraji Jablane, Grušova, Ruperče in Metava.

(Se nadaljuje)

OBCINSKA SKUPŠČINA LENART
ODSEK ZA NOTRANJE ZADEVE

OGLAS

Po členu 13. pravilnika o registraciji motornih in priklopnih vozil (Uradni list FLR), št. 23-590/61) mora lastnik oz. upravitelj motornega vozila ali priklopnika zahtevati podaljšanje registracije vozila za naslednje leto pred pretekom leta, za katero velja prometno dovoljenje. To mora storiti v roku, ki ga določi organ, ki je pristojen za registracijo vozil.

Registracija motornih in priklopnih vozil se bo vršila za območje občine Lenart na odseku za notranje zadeve občinske skupščine Lenart soba št. 14/I od 7. do 13. ure po naslednjem vrstnem redu:

Od črke A do vključno črke C dne 3. 12. 1963
Od črke C do vključno črke E dne 5. 12. 1963

Od črke F do vključno črke H dne 7. 12. 1963

Od črke I do vključno črke K dne 10. 12. 1963

Od črke L do vključno črke M dne 12. 12. 1963

Od črke N do vključno črke P dne 14. 12. 1963

Od črke R do vključno črke S dne 17. 12. 1963

Od črke T do vključno črke U dne 19. 12. 1963

Od črke V do vključno črke Z dne 21. 12. 1963

V navedenem zaporedju so mišljene tudi vse gospodarske organizacije, ustanove in zavodi z začetno črko podjetja.

Vsak lastnik oziroma upravitelj vozila mora ob priložni registraciji predložiti plavi karton (obr. PROM-46) na katerem mora biti potrjena na veljavnost tehničnega pregleda vozila. Prav tako s pisalnim strojem izpolnjene tiskovine, ki se dobijo pri vratarju na občini in koleke za din 700, za traktorje in vse ostale avtomobile, za motorna kolesa pa za din 400 državnih kolekov.

Zamudnikom, ki ne bodo izvršili registracije za leto 1964 v določenem roku, se registerske tablice in prometno dovoljenje odvzame, vozila pa ne bodo mogli uporabljati.

Štev.: 7/1 34-25/62-14

Datum: 19. 11. 1963

Sef odseka za notranje zadeve Alfred Pirher

Obvestilo potrošnikom

Potrošnike obveščamo, da smo poslovalnico »Jelen« na Radgonski cesti združili s poslovalnico »Center« na Ptujski cesti. V poslovalnici »Jelen« vam lahko postručemo z vsemi vrstami električnega materiala, glasbilo, motornimi kolesi, gumami in najrazličnejšimi drugimi artikli. Izdelke iz stekla in porcelana lahko dobite v naši poslovalnici »Železnica« v Lenartu. Poslovalnica »Center« vam lahko postručne s široko izbiro vseh vrst tekstilnega blaga in obutve.

Trgovsko podjetje
»Potrošnik«
Lenart v Slov. gor.

Urejuje uredniški odbor: Ernest Šmid, predsednik — Člani: Edo Zorko, Mirko Košmerl, Jelka Firbas in Tone Štefanec — Odgovorni urednik Tone Štefanec — Uredništvo in uprava Lenart, Radgonska cesta 9 — Izhaja stalno na 8 straneh drugi in četrti četrtek — Letna naročnina 400 din, inozemstvo 800 din — Tekoči račun pri podružnici NB Maribor štetv. 601-11-608-103 — Ime: Občinski odbor SZDL Lenart — »Domače novice« — Tiska ČP »Celjski tisk« Celje

Kiosk za časopise in tobak

V Lenartu so pred dnevi odprli kiosk, ki stoji med gostilno in kulturnim domom.

Kiosk je založen z različnimi vrstami tobaka in cigaret. Prodajajo pa tudi časopise kot so »Delo«, »Večere«, »TT«, »Pavilna« in druge.

V kiosku boste lahko dobili tudi lokalni časopis »Domače novice«. Nadalje prodajajo znamke, razglednice, koleke, manjše galantijske izdelke ter spominke.

Trg. podjetje »Tobak« Maribor

Plemenski sejmi prašičev

Opozarjamo vse kmetovalce, da bo veterinarska inspekcija na plemenskih sejmih v Mariboru, zahtevala od prašičerejcev pristupnico oziroma potrdilo o izvoru živali, ki prihajajo na sejme. Živali brez potrdila o izvoru, oziroma živali brez propustnice, se na plemenskem sejmu ne bodo smele prodajati in sicer od 1. januarja 1964 dalje. Rejce licenciranih merjascev opozarjamo, da izpolnijo pristupnico brez izjeme vsem lastnikom, ki pripuščajo svoje svinje in jih opozarjajo, da iste v slučaju prodaje pujskov skupno z živalskim potnim listom predložijo na vpogled veterinarski inspekciji na sejmu.

Občinski veterinarski
inšpektor Vet. Milan Vauča

RUDNIK LIGNITA VELENJE VELENJE

Obvestilo

Rudnik lignita Velenje povečuje svojo proizvodnjo in bo ta v prihodnjih letih povečana za 100 %.

Zaradi tega povečanja bomo povečali tudi število učencev na rudarski šoli.

V šolskem letu 1963/64 bomo na novo vpisovali v naslednje oddelke rudarske šole:

1. v 3-letno rudarsko šolo
  2. v 1-letno rudarsko šolo
- Pogoji za triletno rudarsko šolo so:**
1. da je zdravstveno in fizično sposoben za delo v jami;
  2. da ima z uspehom dokončano osnovno šolo (izjemoma tudi 7 ali 8 razredov).

Po končani šoli postane kvalificiran rudar, pozneje pa ima možnost prehoda v rudarsko tehnično šolo v Velenju. Učenci imajo v internatu brezplačno oskrbo, t. j. stanovanje, hrano in delovno obleko, poleg tega pa prejema mesečno od 2.000 do 4.000 din nagrade. Po uspešno opravljeni rudarski šoli se zaposli v rudniku Velenje, kjer znaša povprečna začetna plača od 35.000 do 45.000 dinarjev.

Pogoji za enoletno rudarsko šolo:

1. da je zdravstveno in fizično sposoben za delo v jami;
2. da je star okoli 17 let;
3. da je pismen.

Po končani šoli postane polkvalificiran rudar in ima možnost napredovanja v večerni šoli (tečaju) za pridobitev kvalifikacije.

Učenci imajo brezplačno oskrbo t. j. hrano, stanovanje, ter delovno obleko, mesečno pa prejema še 2.000 do 4.000 dinarjev nagrade.

Po uspešno končani šoli se zaposli v rudniku Velenje in ima povprečno plačo od 30.000 do 40.000 dinarjev mesečno.

Lastnoročno napisane prošnje, kolokovane s 50 din se za obe šoli pošlje na naslov: RUDARSKI ŠOLSKI CENTER VELENJE. Priložiti je treba prepis zadnjega šolskega spričevala in izpisek iz rojstne knjige. RUDNIK LIGNITA VELENJE potrebuje tudi več delavcev za delo v jami.

Sprejemajo se zdravi delavci v starosti od 18 do 30 let. Če pa že imajo rudarski poklic ali če so že delali v rudniku, pa so lahko tudi nekoliko starejši. Za samce so stanovanja preskrbljena, družinskih stanovanj pa trenutno ni na razpolago.

Prošnje za sprejem na delo pošljite na naslov: RUDNIK LIGNITA VELENJE — Kadrovski sektor.

KADROVSKO SOCIALNA SLUŽBA
RUDNIKA VELENJE

ODKUPNE CENE KMETIJSKIH PRIDELKOV IN ŽIVINE PRI KMETIJSKIH ZADRUGAH LENART IN ZGORNJA SCAVNICA

ZIVINA	Vrsta	Kvaliteta	Starost do	Teža nad kg	Klavnost v %	Cena	
						Prosto.	Pogodbeno
Prašiči za bekon:	I. vrsta teža od 80 do 95	8 m.	—	—	—	300	320
	II. vrsta teža od 80 do 95	8 m.	—	—	—	280	300
Prima mesnati prašiči:	v teži od 80 do 95 kg	12 m.	—	—	—	265	285
	v teži od 95 do 110 kg	12 m.	—	—	—	270	290
	v teži od 110 do 125 kg	12 m.	—	—	—	280	300
Mesnati prašiči:	v teži od 80 do 95 kg	12 m.	—	—	—	255	275
	v teži od 95 do 110 kg	12 m.	—	—	—	260	280
	v teži od 110 do 125 kg	12 m.	—	—	—	270	290
	v teži od 125 do 180 kg	12 m.	—	—	—	270	290
Masni prašiči:	v teži od 80 do 95 kg	12 m.	—	—	—	255	—
	v teži od 95 do 110 kg	12 m.	—	—	—	260	—
	v teži od 110 do 125 kg	12 m.	—	—	—	265	—
	v teži od 125 do 180 kg	12 m.	—	—	—	265	—
Ostale svinje:	izločene svinje in merjasci	24 m.	—	—	—	255	—
Mladi junci in junice:	junice Ia	18 m.	400	58	—	265	285
	junci Ia	18 m.	450	58	—	265	285
	junci in junice II	18 m.	400	52	—	245	—
Starejši junci in junice:	junice Ia	36 m.	450	56	—	265	285
	junci Ia	36 m.	500	56	—	265	285
	junice I	36 m.	420	54	—	255	275
	junci I	36 m.	470	54	—	255	275
	junice — junci II	36 m.	400	50	—	245	—
	junice — junci III	36 m.	400	46	—	215	—
Biki stari nad 3 leta:	biki Ia	nad 36 m.	600	56	—	245	—
	biki I	nad 36 m.	550	54	—	225	—
	biki II	nad 36 m.	500	50	—	205	—
	biki III	nad 36 m.	450	46	—	175	—
Voli stari nad 3 leta:	voli I	nad 36 m.	550	54	—	220	—
	voli II	nad 36 m.	500	50	—	200	—
	voli III	nad 36 m.	450	46	—	165	—
	voli IV	nad 36 m.	400	42	—	135	—
Krave stare nad 3 leta:	krave I	nad 36 m.	450	52	—	215	—
	krave II	nad 36 m.	450	48	—	195	—
	krave III	nad 36 m.	400	45	—	170	—
	krave IV	nad 36 m.	350	42	—	150	—
	krave V	nad 36 m.	350	40	—	135	—
	Pitana teleta ženska I	do 6 m.	150	58	—	365	—
	Pitana teleta moška I	do 6 m.	180	58	—	350	—
	Pitana teleta oba spola I	do 5 m.	100-150	58	—	340	—
	Pitana teleta oba spola I	do 5 m.	80-100	—	—	330	—
	Pitana teleta oba spola I	do 5 m.	60-80	—	—	300	—
Teleta lažja in II vrste po oceni veterinarja.							
Jagnjeta tsarejša od 5 do 12 mes.:	jagnjeta I	20	54	—	—	255	—
	jagnjeta II	20	50	—	—	230	—
Ovce in ovni stari nad 2 leti:	ovce in ovni I	35	50	—	—	175	—
	ovce in ovni II	35	45	—	—	150	—
	ovce in ovni III	30	42	—	—	125	—
	ovce in ovni IV	40	40	—	—	95	—
Teža se ugotavlja pri prašičih in govedu po 12 urnem postu, ali z odbikom pri prašičih 2 do 3 %, pri goveji živini pa do 10 % zaradi prekomerne nahranjenosti.							
OPOMBA UREDNIŠTVA: Gornje cene veljajo enako za obe kmetijski zadrugi glede na določila pred kratkim izišlega predpisa.							
KMETIJSKI PRIDELKI							
KZ LENART							
Jabolka:							
		Kvaliteta		Debelost		Cena	
kanade, jonatan, boskopski kosmač, zlata parmata, londonski peping, oranžna reneta, zveznata reneta, krivopecelj		I		60		50	
Jabolka: ostale vrste — lederica, damazonka, herbortova, baumanova reneta, rdeči in zeleni štetinec		I		60		30	
Jabolka: vse sorte		II in III				15	
Slive: pozne, trošene za predelavo		I				20	
Hruške: plemenite sorte		I		nad 60		50	
Hruške: ostale sorte		I		od 40		30	
Krompir: jedilni		I				30	
Seno — otava: brez šara		I				15	
Gobe: suhe, bele		I				1.000	
Orehi: suhi, zdravi, tanka lupina				kg		200	
Jajca sveža zdrava				kom.		30	
KZ ZGORNJA SCAVNICA							
Pšenca — rž do 14 % vlage ter največ 3 % primesi		kg		50		din	
Oves — ječmen do 14 % vlage ter največ 2 % primesi		kg		45		din	
Koruza — klip največ 18 % vlage		kg		25		din	
Jabolka I vrsta od 60 mm		kg		50		din	
Krompir jedilni zdrav, čist brez zemlje, neogrizen		kg		18		din	
od debeline jajc naprej		kg		18		din	
Seno in otava		kg		18		dni	
Slama		kg		8		din	
Jajca sveža		kos		27		din	
Orehi suhi t a n k o lupinasti		kg		180		din	
Fižol — cipe suhi letine 1963 čist		kg		170		din	
Fižol — prepelčar suhi letine 1963 čist		kg		150		din	
Fižol — enobarvni suhi letine 1963 čist		kg		130		din	
Fižol — mešani suhi letine 1963 čist		kg		100		din	
ZA MOREBITNE SPREMEMBE CEN V CASU DO IZIDA NASLEDNJE STEVILKE UREDNIŠTVO NE JAMČI.							

20 - LETNICA II. ZASEDANJA AVNOJA - 20 - LETNICA II. ZASEDANJA

Utrinki iz naše preteklosti in sedanosti

Domovina je v nevarnosti

— Komaj so potihnili topovi prve svetovne vojne, že je bila na vidiku druga, mnogo bolj krvava in mnogo bolj nečloveška. **Milijon sedemsto tisoč** žrtev je zahtevala, zato, da danes lahko živimo, da lahko v miru gradimo **socializem**. Komunisti in pripadniki Osvobodilne fronte so 1941 leta prvi videli nevarnost nove vojne. Uvideli so, da je domovina v nevarnosti. Pod njihovim vodstvom so se zgrnile množice jugoslovanskih mož, žena in deklet in otrok v naše jugoslovanske hribe in gozdove. Začel se je neenak boj, ki ga zgodovina ne pomni. **Iz četa so nastajali bataljoni, brigade, korpusi in divizije.** Ljudska vojska se je iz dneva v dan številčno krepla. Borila se je s sovražnikom za zmago in osvoboditev te lepe dežele, borila pa se je za **človeka, torej za socializem.** Kmalu so nastali prvi narodnoosvobodilni odbori, pri nas na Slovenskem pa odbori osvobodilne fronte. Oboji so opravljali oblastne naloge. Tako je vzporedno z močjo ljudske vojske rastle tudi moč prvih organov oblasti. Prišlo je slavno I. zasedanje AVNOJ-a v Bihaču, Knežu pa je sledilo še bolj slavno in nad vse zgodovinsko pomembno **II. zasedanje v Jajcu, ki je bilo 29. novembra 1943 leta.** 20 letnico tega pomembnega dogodka v zgodovini jugoslovanske državnosti praznujemo prav letos. Sklepi, ki so bili sprejeti na tem zasedanju so v svetu odjeknili. Vsem je postalo jasno: Nekje na Balkanu se je rodila nova Jugoslavija, država bratskih narodov. Slovenske gorice so doživele večji razmah narodnoosvobodilne vojne šele po letu 1943. Pri nas pa se je zlasti pokret razvil 1944 in 1945 leta. Toda vsak še tako pozen začetek vstaje je pomenil upor proti okupatorju, je pa pomenil tudi odločitev za boljše življenje. Tako je tudi v Andrencih, majhni vasi srednjepih Slovenskih goric, nastal prvi odbor osvobodilne fronte. V ljudeh se je rodila iskra upora. O delova-

Lovrec: prebivalstvu je bilo znano...

nju odbora OF v Andrencih nam pripoveduje njegov prvi sekretar, kmet Tomaž Lovrec:

»Leta 1945 po novem letu... so bili pri nas obiski partizanov vedno bolj pogosti. Prebivalstvu je bilo znano, da so okupatorju moči pošli in da se čas osvoboditve naglo bliža. Enkrat meseca februarja je bil sklican sestanek pri Šauperl Jakobu v Andrencih. Na sestanek sta prišla aktivista Miroslav (Branko Zadavec) in Miro (Kurbos). Razložila sta nam stanje, potem pa smo se odločili za ustanovitev narodnoosvobodilnega odbora. Mene so predlagali za predsednika ali kot so takrat rekli sekretarja. V odbor so poleg mene bili še izvoljeni Vlado Lorber, Janko Maguš, Ja-

Košmerl: Lepih spominov je mnogo...

kob Šauperl, Karl Vogrin, Franc Pučko in Ljudmila Klaneček. Pogovarjali smo se zateh o pripravani ljudi na osvoboditev. Izdelovati smo začeli razne transparente, napise. Bili pa smo tudi v stalnem stiku z aktivisti, ki so nas obveščali o stanju na frontah. Prihajali so k meni in Lorberju in tukaj ostajali tudi več dni. Bližala se je svoboda in mi smo delali tako, da bi oblastni organi po osvoboditvi čim lažje delovali.

Da, podobno so delali vsi narodnoosvobodilni odbori širom domovine. Enote narodnoosvobodilne armade pa so se bližale koncu vojnih operacij. 9. maja 1945 leta se je rodila svoboda. Oblast je prešla v roke delovnih ljudi vseh jugoslovanskih narodov. Začela se je druga vojna: obnova porušene domovine je terjala pridne roke. Mladina in člani Osvobodilne fronte so na čelu z najbolj znanimi komunisti

rušili porušeno in gradili novo. Zrasle so prve zgradbe, stekli so prvi železniški tiri, gradila se je prva jugoslovanska industrija. Med graditelji nove socialistične Jugoslavije je bilo mnogo mladih ljudi, ki so se nesebično in v slabih razmerah lotili dela, da bi obnovili in zgradili to, kar imamo danes. Med graditelji v mladinskih delovnih brigadah je bil tudi Mirko Košmerl, sedaj direktor Trg. podjetja »Potrošnik« Lenart. Ko je obujal spomine na tiste dni, je med drugim dejal:

Gradili smo brez strokovnjakov.

»Lepih spominov iz dni, ki sem jih preživel na mladinskih delovnih akcijah je mnogo. Ko sem sodeloval pri gradnji mladinske proge Doboj—Banjaluka, je naša brigada zgradila približno 40 metrov dolg most lesene konstrukcije, ki je služil za prevoz zemlje iz prelaza na napis. Most smo zgradili razumljivo brez strokovnjakov, ki jih takrat še nismo imeli dovolj. Kljub temu pa smo z izgradnjo objekta uspeli in dosegli to, da je bilo delo na tem odseku opravljeno mesec dni prej, kot smo planirali.

Gradili smo ceste, mostove, nova naselja in novo industrijo. Podjetja smo predali delavcem, ki že danes uspešno z njimi upravljajo. Postalni smo proizvajalci in upravljalci. Tudi v kmetijstvu smo dosegli lepe uspehe, tako v proizvodnji kot v upravljanju. Angelca Skof, kmetijski tehnik je o upravljanju v zadrugi Lenart med drugim izrekla naslednjo misel:

»Organi samoupravljanja dobivajo v naši zadrugi in dneva v dan težje in odgovornejše naloge, ki jih skušajo kar se da napredno reševati. Zavzeli so se zaradi boljšega gospodarjenja za integracijo nekaterih kmetijskih organizacij v sedanjo zadrugo. Člani kolektiva se zavedajo svojih nalog in se trudijo, da bi dosegli zaželeni cilj! Tako je v številnih naših kolektivih. Povsod še seveda niso vsi uvideli, da je potrebno sodelovati pri upravljanju, saj so gospodarski dosežki odvisni prav od vseh ljudi, zlasti pa od naših delavcev.

Naš razvoj zaradi velike zavesti delovnih ljudi dosega take uspehe, ki nimajo primerjave v državah, ki imajo boljšo gospodarsko in surovinsko osnovo. Dosegamo uspehe na vseh področjih. Tako v industriji, ki smo jo na osnovi zgradili kot v kmetijstvu, ki se šele razvija. Vzporedno z rastjo proizvodnje pa se razvijajo tudi kvalitetno novi odnosi med ljudmi. Te odnose je zlasti konkretizirala nova ustava, ki je uzakonila prvenstveno skrb za delovnega človeka.

Tudi kmečkim ljudem se z novo ustavo odpirajo svetlejše perspektive. O perspektivah razvoja kmečkega prebivalstva je tov. Levračičeva iz Jurovskega dola povedala:

Z nove ustavo so kmetom dane možnosti razvoja.

»Po novi ustavi imamo tudi kmečki delavci in zasebni proizvajalci široke perspektive nadaljnega razvoja, kar se že danes vidno odraža v sodelovanju s kmetiisko zadrugo. Z ustavo iz zakoni nam je zagotovljena socialna zaščita in skrb za človeka,

Levračičeva: z ustavo perspektiva tudi za kmete...

ki je za delo nezmožen, kar bo rešil predvsem zakon o pokojninah! Gradili bomo in skrb za delovnega človeka ob tem ne bo nič manjša. Za to pa nam je potreben mir, potrebno nam je mednarodno sodelovanje med vsemi narodi, neglede na notranje sisteme, ki ga že vrsto let uspešno razvijamo na vseh področjih. Adela Najvirt, učiteljica iz Gradišča je ponovila besede predsednika Tita, ki jih je izrekel na zadnjem zasedanju OZN:

Narodi naj drug drugemu zaupajo.

»Živimo v obdobju«, je dejal tov. Tito, »ko lahko nepremišljenost zaneti strašno vojno. Zato je vsem narodom tudi najmanjšim naloženo, da na miroljuben način rešujejo medsebojne probleme, narodi naj si med se-

Najvirt: narodi naj drug drugemu zaupajo...

boj zaupajo in pomagajo. Strah pred vojno in uničenjem naj se spremeni v medsebojno pomoč in sodelovanje«. To so bile besede našega dragega predsednika, ki so last slehernega izmed nas, zato kaj bolj plemenitega ni mogoče povedati.

Skof: zavzeli so se za integracijo...